

Forslag til: Inatsisartutlov om magtanvendelse inden for det sociale område.

(Naalakkersuisoq for Børn, Unge og Familier)

(1. behandling)

De årlige beretninger fra Inatsisartuts Ombudsmand påpeger ofte udfordringer med at håndhæve Inatsisartutlove i kommunalt regi. Der er specifikt konkretiseret udfordrende eksempler i hygiejnesituationer og i hvilken grad børnene bliver hørt i forbindelse med en anbringelse.

Trods det, at lovene tydeligt foreskriver, hvad der skal gøres har kommunerne stadig udfordringer trods Ombudsmandens gentagne påpegninger af manglende overholdelse. Demokraatit har i forbindelse med debatten på Efterårssamlingen 2021 påpeget, at det ikke længere er en gangbar løsning, at vi ikke forholder os til, hvad Ombudsmanden beretter af udfordringer. Særligt har jeg bidt mærke i, at et bestemt parti i koalitionen har udtrykt at det relevante udvalg ikke blot skulle indstille beretningen til efterretning. Jeg må derfor sige, at beslutningen om, hvad vi kan pålægge Naalakkersuisut, som i den sammenhæng jo også er tilsynsførende for diverse forvaltninger i kommunerne, er i vores hænder. Derfor er debatten på lige præcis dette område et godt tidspunkt at forholde sig til, hvad vi politisk mener, at der bør gøres anderledes.

Hos Demokraatit er vi ikke i tvivl om, at det vigtigste bør være at lovene er enkle og virker i praksis. Ombudsmandens beretninger taler sit tydelige sprog, hvorfor jeg kan have mine tvivl om sådanne tilretninger i loven får den ønskede effekt, når vi substantielt ved, at det er kompetencerne i sagsbehandlingen som tænger til et større løft. Derfor bør man samtidig med disse tilretninger sikre sig, at implementeringen lykkes på lokalt plan. Det kræver dialog og forventningsafstemning mellem kommunerne og Naalakkersuisut i forhold til kompetenceudvikling af sagsbehandlere og i særdeleshed for de ansatte på døgninstitutionerne. Det er et stort ansvar, der bliver pålagt lederne og forstanderne i denne lov, og vi skal minimere risiko for fejl og mangler, når der mangles så mange gennemgående, faguddannede medarbejdere på døgninstitutionerne.

Tvang skal og bør altid være den absolut sidste udvej, når vi snakker beskyttelse af vores børn og vores svageste medborgere i samfundet. Tvang kan forebygges ved en langvarig og vedvarende indsats med opkvalificering af medarbejdernes kompetencer. Men vi anerkender, at der desværre kan være brug for at anvende tvang, som Naalakkersuisut også her belyser.

Jeg er særligt glad for, at man forholder sig til at sikre børnenes tarv i forhold til ikke at opholde sig på anstalter sammen med voksne. Dog er denne ændring også med til at understøtte vigtigheden af, at medarbejderne rustes og klædes på til trygt og sikkert at varetage barnets interesser på døgninstitutionerne, som i princippet bliver anbragt i surrogat-lignende fængsler. Man vil også sikre sig, at børnene inddrages og tillægges passende vægt under hensyntagen til alder og modenhed. Denne

bestemmelse er dog ikke ny, og jeg må derfor spørge i hvilken grad Naalakkersuisut agter at arbejde aktivt for at sikre af børnerettighederne følges?

Desværre har vi set eksempler på, at børnene oftest ikke føler sig set eller hørt, og bliver sat hen i det uvisse, når de er anbragte. Dette er kommet frem i et ph.d-studie i maj 2021, som blev fremlagt af Bonnie Jensens forsvar af specialet *"Barndomshjem eller børnehjem? - Et kvalitativt studie af 38 børns oplevelser af at blive og være anbragt på døgninstitution i Grønland"*.¹

Jeg vil derfor sige, at jeg trods min enighed i hensigterne bag tilretningerne i denne lov, er skeptisk, da jeg mener, at vi skal sikre os, at love rent faktisk virker i praksis.

Med disse ord henviser vi forslaget til relevant udvalg, hvor vi ønsker, at det i betækningsarbejdet skal sikres at Naalakkersuisut forholder sig til bekymringen om medarbejderkompetencerne, samarbejdet med kommunerne og hvordan loven implementeres i praksis, under stærkt hensyntagen til børnenes stemmer i henhold til børnerettighederne.

¹ <https://www.uni.gl/pisussat/2021-afholdt/maaji-afholdt/phd-forsvar-bonnie-jensen.aspx>